

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarchie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru streinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 47.
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se inapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiu, 2 Martiu, 1887.

În coloanele acestui diuar ne am ocupat adeseori de cestiuni bisericesti și am accentuat mereu acurateța, ce trebuie să-și impună organele bisericesti, într'altele a îngriji ca averile bisericilor să se administreze în regulă și după calculii cei mai siguri de a se sporii și fructifica. Totdeuna am pus mare pond pe regulata funcționare a organelor sub alterne și în special, nu fără cuvânt am susținut, că de o sporire și o administrare regulată nu poate fi vorba, până când oficiile protopresbiterale nu și vor face cel mai mare scrupul tocmai din acest resort al agendelor lor. Consistoriul poate esmite o mulțime de ordinațiuni una mai salutară de cât cealaltă, dacă cei chemați a esecuta aceste ordinațiuni le pun la grindă, ca să nu le mai ia în mână.

Nu vrem să învinovățim pe nimenea, dar cu privire la esecutarea articolului de lege XXXI din anul 1879 se observă la noi mari scăderi, neiertate întrelăsări, de unde urmează daune înfricoșate.

În sensul acelei legi § 18 trebuie ca toate comunele bisericesti ca proprietari de păduri să-și facă prin esperti un plan de exploatare.

Nu tocmai toate, dar o parte însemnată din comunele bisericesti sunt proprietari de păduri și în sensul acelei legi până în anul 1884 va se dăca 5 ani după promulgarea acelei legi — deja trebuia să aibă planul de exploatare aprobat de comitetul administrativ al municipiului, resp. de secțiunea silvanală. Anul domnului 1884 deja se numără între cei morți, dar cu toate acestea puține, de tot puține bisericesti și-au dat silință să satisfacă dispozițiunei atât de clare a legii.

După espiarea terminului, de sigur că pucdând din casuri concrete, consistoriul archidieceșan a esmis un circulariu energic și de conținut limpede, prin care a notificat comunelor bisericesti, ca să îngrijască și să satisfacă legii din 1879 față de pădurile, ce le administrează. Terminul atât pentru comunele bisericesti cât și pentru protopresbiteri a espirat cu 15 Februaru și așa ar trebui ca lucrurile să se găsească în ordine. —

Ei, dar din întemplantare nu e așa.

Cele mai multe comune nedându-și seamă cu rezultatele, ce urmează din o astfel de neglijență, încă nici acum nu au satisfăcut legii și cu atât mai puțin cerculariului consistorial.

Ce urmează de aci?

De sigur, că avantaju pentru biserică nu!

În multe comune proprietarii de pământ urgează segregarea pădurilor, ear de ale lor au îngrijit și le au tăiat, prefăcând lemnele în monetă sunătoare și nesunătoare. Comunele bisericesti stau în față alternativei: sau să taie și ele pădurile — dar neavând planul de exploatare să se espună unor pedepse grosave, sau să nu le taie și atunci la o eventuală segregare domnii vor îngriji, ca locurile cu păduri să le capete ei, ear cele sterpe să rămână comunelor bisericesti. Cine se mai îndoiesce despre daunele, ce vor urma din astfel de întrelăsări neiertate, și nu este destul de precaut față cu acest nou soi de pericol pentru biserică noastră și averile ei, n'are decât să dea nițică roată prin comitatele vecine.

Am dis mereu și mereu, „preoți cu crucea în frunte” și nu am putut accentua din destul și din rășputeri dorința noastră, ca preoțimea noastră să fie cu mare priveghere la astfel de lucruri, din cari rezultă pagube pentru biserică, dar vocea noastră a răsunit prea de multe ori în pustie.

Ce ar fi deci de făcut?

După părerea noastră, când se esmit astfel de circulare de mai mare importanță și afund tăietoare în afacerile și averile bisericilor cel mai curat mod de procedere este acela, dacă șeful tractului conchiamă pe preoțime la o convenire și dă preoților esplicări, le pune la inimă interesul bisericesti și al averilor ei și apoi cu aceea ocaziune, făcând atent pe fiecare despre urmările în eventum daunele, ce ar resulta din o astfel de neglijență, să-și se inmanueze circulariul și să-și se pună în vedere și responsabilitatea.

În chipul acesta s'ar face mare serviciu bisericesti și causerilor ei. Cause de natura aceasta pot obveni în un an 2 sau 3 și apoi tocmai preoțimea noastră are mare lipsă de întruniri de acestea, în cari să desbată causele ținatoare de resortul seu și așa să procedă cu toții uniform și corect.

La noi partea cea mai mare nu procede așa. Circularele pe multe locuri se espedează tot ca pe vremea lui Noe, și oficiile parochiale le primesc de multeori după espiarea terminului, de unde urmează, că oficiul parochial și cugetă în sine și cu oare care dreptate, de ar fi fost lucrul așa de cu interes, de sigur s'ar fi espedat mai de timpuriu și de sigur, că is'ar fi dat mai multă atențiune din partea organelor superioare.

Eacă dar, ce rezultă din o administrație neregulată și din o neînțelegere unde e vorba de averi,

cari represintă capitale însemnate. Pentru astfel de casuri epitropii parochiali — onoare escepțiunilor — nu prea sunt în stare să corespundă, ci trebuie să le ia în mână cărmaciul cel natural, preotul.

Foarte rău fac deci oamenii de prin comunele noastre bisericesti, cari nici ei nu lucră, nici pe aceia, cari ar voi să lucre, nu-i lasă, ci încurcă trebile în dauna celor mai vitale interese.

Consult deci și neapărat necesariu este, ca preoțimea din diferite tracturi să se întrunească mai des să discute cestiuni de importanță, ear cel chemat a fi lumina lunei și sarea tractului, șeful, să fie acolo la locul seu cu sfatul și înțelepciunea precum și cu probata sa esperință în ori ce soi de afaceri.

Numai așa nu vom îndura perderi, numai așa vom salva marile interese ale bisericesti și averile lor căștigate de protopărinți cu sudori amare ca strănepoții să le ia folosul, ear nu să le lase prada uneltirilor străine.

Scriem aceste din unele casuri concrete, unde pericolul e la ușă, iminent, dar nu numim nume, căci „nomina sunt odiosa,” credem însă, că cei cu musca pe căciulă se vor trezi din letargia cea păcătoasă și vor pune mâna pe lucru.

Revista politică.

Situațiunea politică a intrat în fase de tot pacinice; svonul cel mare, ce se făcuse despre isbucnirea unui rășboiu cu sosirea primăverei, parcă a fost menit numai să ametească lumea, căci cu cât mai multe zile a le primăverei se perd în vecinicie, cu atât norii grei și amenințatori dispar mai tare. Numai chiar ursita Bulgariei pare, că urzesce încă la neînțelegeri și probabil e, că neînțelegerile în cestiunea Bulgariei vor fi fatale multor state europene.

În monarchia noastră spiritele sunt cu totul liniștite, mai ales de când Maj. Sa împăratul a asigurat pe Dr. Smolka, că nu crede posibilă isbucnirea unui rășboiu. După ce creditele de 52¹/₂ milioane s'au votat și hotărârea delegațiunilor a fost sancționată, ministrii de finanță au prezentat proiectul de lege, care conține modalitatea, cum să se acopere aceasta sumă.

În privința sumei, ce cade pe Ungaria a prezentat un proiect dl Tisza, înregistrândul sub titula de afacerile comune estra-ordinare, care sumă se va acoperi pe calea unei operațiuni de credit.

FOIȚA.

Documente pentru limbă și istoriă.

O serie de documente și date istorice

de sub episcopul eparchiei greco-orientale române a Transilvaniei, Gedeon Nichitici, care s'arb de naționalitate, a fost cel dintâiu episcop după restaurarea eparchiei în urma vacanței de 83 ani, causată prin „unire” sau „unație.”

Anii 1783—1788.

Între mai multe manuscrise, *) ce posed dela strămoșul meu Popa Bucur Pușcaș și dela moșul meu, Popa Leonte Pușcaș din Sohodolul Branului, se află și o colecțiune de ordinațiuni episcopesti, de dispozițiuni ale magistratului Brașovului și alte notițe de interes istoric din jumătatea a doua a secolului al 18-lea și din deceniile prime ale secolului nostru. Din acestea am ales și destinat spre publicare, pe acelea, cari au mai multă valoare istorică pentru timpul acela.

*) Cuprinsul lor este mai ales materie bisericască, religioasă, morală. De interes este la aceste manuscrise și scrisoarea frumoasă și ornamentica literilor inițiale și a altor figuri, aflătoare în manuscris, din cari la timpul seu voi reproduce „facsimile” prin fotografie.

Datele acestea se refer mai ales la activitatea celor doi episcopi greco-orientali de naționalitate s'ربی în eparchia Ardealului adevă de sub episcopii Gedeon Nichitici și Gerasim Adamovici, cari ambi sunt îngropăți în comuna Rășinari. Ele sunt destul de interesante pentru istoria noastră bisericască și merită a fi adunate, mai ales din cauză, că în arhivul archiepiscopiei noastre din Sibiu nu se mai păstrează asemenea date, fiind nimicint întreg arhivul episcopiei noastre din anii înainte de 1848 prin revoluțiunea din acest an. Este trebuința, ca din datele, ce se mai află ici-colea să se facă colecțiuni, ca din ele să poată afla datele necesare cei ce ar fi chemați să compună istoria bisericesti noastre din Ardeal în mod și mai complet și mai sistematic.

Seria datelor acestora în formă de ordinațiuni episcopesti, o introducem cu alte trei acte contemporane, care în copii ne veniră la mână pe altă cale și adevă:

1. Resoluțiunea împărătească din 6 Nevombre 1783 despre denumirea lui Gedeon Nichitici de episcop al românilor greco-orientali din Ardeal.

2. O adresă a guvernatorului baron Bruckenthal către episcopul Gedeon Nichitici privitoare la înființarea de seminar și scoli pentru români greco-orientali.

3. Un estras alăturat la hârția de sub 2), despre un rescript împărătesc din 14 Iulie 1785, privitoare la același obiect.

Încheierea o vom face cu reproducerea după originalul, ce-l posedem, a notițelor oficioase despre rezultatul visitațiunii, ce o a făcut episcopul Gedeon Nichitici în eparchia sa, în anul 1787. *)

O copie în limba latină de pe resoluțiunea împărătească dela 6 Novembre 1783, adresată patriarhului s'rbesc, prin care dintre candidații propuși împăratului spre a fi denumit de episcop al Ardealului, cu numărul R. 307 din 1783 împăratul denumesc de episcop al eparchiei veduvite a Ardealului pre Gedeon Nichitici, pe lângă salariul anual de 4000 florini cu locuința în Sibiu. Tot prin această resoluțiune se face denumitul episcop dependent în cele dogmatice și spirituale de patriarhul s'rbesc și de sinod, la care are dreptul a participa ca și ceialalți episcopi s'rbesci fără a se bucura de drepturile ce le are nația ilirică în Ungaria.

Tecstul resoluțiunii este următoriu:

„Altissima Resolutio

„ddto 6-ae Novembris 1783, quoad episcopatum „Transylvaniensem.

„Iis, quae Exellentia Vestra pro vacante in Transylvania G. n. u. r. Episcopatu restaurando sub „7-a proximo praeteriti mensis proposuerat Individuis

*) Despre acest operat vom vorbi ceva mai pe larg la locul, unde se va reproduce. Decamdată atâta însemnăm, că s'a aflat la familia parochului Iosof din Tilișca.

de asigurare, — un lucru, care considerând noua-tea riscului, este foarte posibil. Au se poate în cazul acesta păgubi toți asigurații pe viață a băncilor de asigurare mutuală, așa dar și femeile și bărbații neobligați la gloate, — ori au să o supoarte numai membrii asigurați de războiu? În cazul din urmă baza de repartitiune ar fi mai restrinsă și astfel stabilitatea mai mică. Altă chestiune pendentă este, că nu se poate privi la clasificarea riscului de războiu, la înrutățirea stărei sanitare a indivizilor, care în urma marilor și neobicinuitelor strapate poate să fie foarte posibilă, — de oare-ce lipsesc ori-ce deslușiri statistice în arhiva militară în asta privință.

* * *

Luni a reposat ac Dr. Ferdinand cavalier de Arlt, unul dintre capacitățile medicale ale universității din Viena. Arlt s'a născut la 18 Aprilie 1812 în Obergraupen lângă Teplitz. La anul 1846 ajunsese profesor suplent de oculistică la universitatea din Praga. În anul acesta și-a edat primul op: „Ingrigirea ochiului în stare sănătoasă și bolnavă cu un apendice despre ochielari.“ Trei ani în urmă deveni profesor ordinar al universității din Praga, iar la 1856 al universității din Viena. Renumele seu de oculist și l-a întemeiat prin opul seu voluminos (3 tomuri) „Boalele ochiului.“

Universitatea din Viena a pierdut într'ensul pe unul din luceferii sei.

* * *

Tot luni și-a serbat contele Taaffe, ministrul president, iubileul de 20 de ani dela primirea primului seu portofoliu ministerial. Sunt frumoase, și nobile cuvintele rostite cu această ocaziune de el către corpul oficianților ministeriali. „Crescut însu mi în scoala de funcționar și fălos de ea, — a dis contele Taaffe, — am avut ocaziunea în decursul lungului meu serviciu ca ministru, a prețui virtuțile corpului nostru de funcționari, și importanța, ce o are tocmai în statul nostru. Cu satisfacție pot să constat, că spiritul laudat al oficianților austriaci, devotamentul întru împlinirea datorițelor, activitatea obiectivă și alipirea la marea idee a statului, — nici în momentele cele mai critice nu le-am vădit, clatinându-se. Numai astfel de virtuți sunt în stare să conducă viața de stat la rezultate durabile. Susțineți DV frumoasa tradițiune și rămâneți tari în iubirea către împărat și țeară.“

Frumoase și justificate cuvinte.

Trist este numai, că sunt puțini ministrii, cari vor să prescrie astfel de nobile tendințe funcționarilor de stat, — și mai puțini, cari pot să le afirme despre dênșii fără să fie desmințiți. Yff.

Varietăți.

* M. Sa împăratul s'a îndurat prea grațios a dărui pentru reconstruirea scoalei gr. or. din Brestovaț 100 fl.

* Pentru multele dovești de iubire și condolență, ce ni s'au manifestat din incidentul dureroasei pierderi a prea iubitului nostru fiu Victor Eugen, aducem prin aceasta intima noastră mulțumită și recunoștință.

Sibiu, 1/13 Martie, 1887.

Z și C. Boiu.

* (Convocare.) On. membrii ai „Reuniunii învățătoresci din tractul Făgărașului“ sunt prin

„num omnibus numeris absolutum elaborare horsum-que quantocitius submittere. Suarum ducat hac Provincia institui et unde necessari in hunc finem sumptus creari, et ad minimum una trivialis et simul normalis Schola pro formandis ad methodum normalem Ludimagistris absque ullo temporis dispendio erigi possit ac an non aliquae in praevium finem placidandae et fors iam dotatae reperiantur Scholae? Caeterum Sacratissima Sua Majestate Zelum Reverendissimae DVestrae in sedandis tumultuantium animis testatum summa benignitate suscipiente, eandem Reverendissimam DVestram penes altissimae suae complacentiae notificationem de eo quoque affidari clementer iussit, quod data occasione congruam eiusdem habitura sit rationem. Pro praesenti vero titulo remunerationis 1000 fnos eidem ad cassam cameralem perquam benigne assignavit.“

In reliquo manemus Reverendissimae DVestrae.

E regio M. Principatus Transylvaniae gubernio. Cibini, 30 Aug. 1785. Obligat. parat.

Baro Bruckenthal m. p. David Székely m. p.

Ladislav Turli m. p.,

secret.

(Va urma.)

aceasta invitați a lua parte la adunarea generală tractuală, ce se va ține în 13 Martie st. v. a. c începând la 8 oare dimineața, în localul scoalei gr. or. române din Făgăraș, după următorul

Program:

1. Critica lui Spiridon Mărdan asupra disertațiunii „Din însușirile învățătorului relativ la ținerea unei discipline bune în scoala poporală“ de N. Ludu.

2. „Caligrafia în scoalele populare și anume modul ei de tractare,“ disertațiune de G. Dobrin.

3. Raportul comisiei asupra „chartei comitatului Făgăraș“ de E. Crișan

4. Cât are să se propună din fie-care despărțământ respective an de scoală, din disciplina de învățământ „mineralogia“? și o piesă tractată în mod practic pentru anul al 3-lea de scoală, anume „arama“ de N. Tr. Pop.

5. Raportul cassariului asupra stărei cassei despărțământului.

6. Cântarea unei poezii „duet“ de învățătorii N. Ludu și G. Tăflan.

7. Propuneri diverse.

Din ședința comitetului tractual ținută la 21 Februarie, 1887.

Iuliu Dan,
președ.

Nicolau Șoldea,
secret.

* (Cas de moarte.) **Ioane Popoviciu** (Popescu), notar comunal în pensiune a încetat din viață Vineri în 27 Februarie (11 Martie n.) în etate de 66 ani. Rămășițele pământesci ale repausatului depuse în casa de doliu dela cimiteriul din Groaver se vor înmormântă Duminecă în 1/13 Martie la 4 oare p. m. în același cimiteriu.

La acest jalnic act sunt rugați a lua parte toți prietenii și cunoscuții familiei.

Brașov, 28 Februarie (12 Martie n.) 1887.

Efrosina Popoviciu (Popescu) născ. Verza, ca soție. Victor Popescu, Iosif Popescu, Otilia Ghimbeșianu, Ioan Popescu, Maria Popescu, Iulian Popescu, Pompiliu Popescu, Eugenia Popescu, Lucreția Popescu, Aurel Popescu, Elvira Popescu, Augusta Popescu, ca fii resp. fiice. Nicolae Ghimbeșianu, ca ginere. Luisa Popescu, Valeria Popescu, ca nurori.

* Uniții în serviciul „Kultur-egyletului“: „Egytértés“ sub titlul Biserica cuceritoare comunică: „Magyar Állam“ și din punct de vedere național publică o veste de foarte mare importanță din diecesa Gherlei. Nu e de mult, de când în comuna Rogoz în cercul Lăpușului ung. s'au reîntors (când a mai fost gr. cat.? Red.) dela religiunea gr. or. la cea gr. cat. vreo 40 de familii, a căror exemplu a și fost urmat nu peste mult de întreaga comunitate schismatică din opidul Sec, care împreună cu protopopul-paroch (fost adm. prot. Red.) s'a reîntors în sinul bisericii gr. cat. În timpul mai nou eară au urmat exemplul celor de mai înainte 56 familii din comuna Ungureni și așa în timp scurt au părăsit profesiunea gr. orient. vro câteva sute de familii. Acesta e un lucru de foarte mare importanță, atât din punct de vedere național, cât și cultural, căci în întreaga Ungaria, dar în deosebi în părțile ardeleni maghiarismul în cultură abia are un *imic* mai puternic ca pe biserica greco orient.

* (Schimbare de nume.) Lui George Copil, gandarman la III-lea district de gandarmerie în Solymos i-s'a conces din partea ministrului de interne, ca să-și schimbe numele de familie în „Keresztes i.“ Aleluia....!

Scopul și modul propunerii limbei materne în scoalele populare.

A vorbi despre scopul propunerii limbei materne în scoalele populare — vor dice poate unii dintre cetitori — este un lucru de prisos, deoarece fie care învățător, ba chiar și alții știu, că limba maternă se propune în scoale, ca să se deprindă elevii a vorbi și a ceti bine românesce. Cu toate acestea noi suntem de părerea, că nimic nu scim așa de perfect, încât să nu mai avem lipsă a vorbi sau a scrie despre acel lucru; și cu cât vorbim mai mult despre un lucru cu atât mai bine îl vom cunoaște. Astfel stă lucrul, și cu tema de față și credem, că frații învățători nu ne vor lua în nume de rău șirele acestea.

Scopul propunerii limbei materne este: a deprinde pe elevi să-și scie comunica precis și la înțeles toate ideile și cugetările lor atât verbal, cât și în scris, apoi să înțeleagă aceea ce alții le comunică verbal sau în scris; în fine să-și câștige dexteritatea a ceti corect, frumos și la înțeles produsele literare ale limbei materne și a-și scii da seama despre cuprinsul lor. De aci urmează, că nu e destul a face pe elevi cunoscuți numai cu piesele cuprinse în cartea de cetire și și aceasta în mod superficial, dupăcum o fac aceasta mulți învățători. Tot așa de greșit este a grămădi pre elevi cu definițiuni gramaticale, neînțelese de ei, sau a-i îngreua cu

memorisarea de poezii și piese, asemenea de cuprins misterios pentru ei. Aceasta este cauza, că copii, îndată ce es din scoală, aruncă cartea cât colo, și par, că li-e greață, când li se vorbesce de carte, sau când sunt siliți a lua cartea în mână. O ură neimpăcătă au ei față de cartea de cetire (sau alt manual, cu care și-au spart capul în zădar) și aceasta ură trece asupra tuturor cărților. — Chemarea învățătorului nu este a sădi în elevi ură și dispreț în contra cărților, ci din contră, a deștepta în ei un fel de curiositate — ierte mi se acest termin — de a cunoaște și a scii, ce este în cutare sau cutare piesă — carte, va se dică, a deștepta în elevi interes și de aci gust de cetire. Învățătorul, carele va scii deștepta în elevii sei interes față de învățământ poate fi sigur, că aceia, la timpul seu, se vor interesa nu numai de carte, ci și de scoală și de învățătorul lor, căruia în veci îi vor fi recunoscători. Atunci nu va avea cauză învățătorul a se plânge de soarta sa; nu se va plânge nici sateanul, că-i merge reu, că'l înșală unul și altul; nu se vor plânge nici autorii și editorii, că opurile lor nu au trecere ș. a. m. Nici vorbă, și celelalte obiecte de învățământ își au partea lor în ajungerea acestui rezultat, dar centrul întregului învățământ este limba maternă, din care, ca dintr'o tulpină, se rămuresc celelalte obiecte.

Să ne întrebăm acum: în ce mod să se propună limba maternă, dacă voim a obține rezultatul arătat mai sus? Fiindcă fiecare învățător își are metodel seu, bun sau rău, dela care de loc sau foarte cu greu se poate abate, ne vom mărgini a răspunde la întrebarea de mai sus cu câteva indigitări scurte scoase din esperință.

Se scie, că copii dela sate de multe ori când intră primadata în scoală sunt cuprinși de un fel de sfială, ba chiar și de frică. Ei intră acum într'un stadiu nou al vieții și sunt cuprinși de nedumerire că oare ce se va întâmpla cu ei? ce le va face „dascălul“? etc. Învățătorul deci în prima linie e îndatorat a împrăstia sfiala, temerea și nedumerirea copiilor, a-i câștiga pentru sine și a le face plăcută viața scolară. Aceasta se va ajunge, dacă învățătorul va întâmpina pe copii la prima lor intrare în scoală cu cuvinte blânde, prietinesci, îi va lua de mână și îi va așeza la loc, apoi va începe a conversa cu ei, întrebându-i despre numele lor, despre părinți, frați, surori etc. Îndată ce va observa învățătorul, că copii sunt oboșiți — nefiind dedați a sta mai mult timp într'un loc și a asculta — va face unele mișcări de sculare și ședere sau îi va scoate afară în curtea scoalei și îi va lăsa să se joace, se înțelege sub privegherea lui, apoi vor intra earăși în scoală și se va continua mai departe conversația. După oara a doua se lasă acasă.

Cu conversările amintite s'a și început învățământul din limba maternă. În oarele următoare se va continua conversarea, care va avea acum de obiect scoala. Învățătorul va pune pe elevi să numească obiectele din scoală, mai întâiu câte unul apoi în cor, îi va îndruma apoi să observe acele obiecte mai de aproape, să cugete ceva despre ele și să exprime apoi prin vorbe cu glas înalt aceea, ce au cugetat. Învățătorul să fie cu deosebită atențiune la răspunsurile elevilor, să nu-i lase să răspundă cu „nu“ și „da“ etc. ci să-i deprindă a vorbi în diceri întregi d. e. Cum se numește aceasta? — (banca) Învățătorul să nu permită a-i se răspunde simplu; „banca“, ci: „aceasta se numește bancă“ — Cum este banca? — resp. banca este lungă... etc. Aceasta este a se observa în întreg decursul învățământului, adecă elevii să răspundă totdeauna în diceri întregi și cu glas înalt. Prin aceasta elevii se deprind a vorbi corect și a-și exprima ideile, convingerile lor fără rezervă nu numai în scoală, ci și afară de scoală, nu numai când sunt mici, ci și când vor fi bărbați maturi.

(Va urma.)

* (Bibliografic.) A apărut de sub tipar în broșură: *Legea gloatelor* din 1886 anotată și urmată de instrucțiunile spre executarea ei. Aceasta broșură o recomandăm tuturor, căci toți au lipsă a cunoaște „legea gloatelor.“ Prețul unui exemplar 30 cr. Eeditura și tipografia Alexi în Brașov

— „*Romaenische Revue*“ apare în Resicza, fasciculul I—II pro Ianuarie — Februarie 1887 e de următorul cuprins: *Zu Beginn des III Jahrganges. — Die Rede des Abgeordneten L. v. Mocsáry. — Rundschau* (die Affaire Mocsáry; die Serben in Ungarn; aus dem ung. Abgeordnetenhaus; die rom. Presse im Jahre 1886; Georg Mocsanyi v. Foen.) — *Die Romänen in Macedonien, Thracien, Thessalien, Epirus und Griechenland.* (Aus dem Romänischen des D. Bolinteanu geschöft und bearbeitet von P. Brosteanu.) — *Das Blumenmädchen von Florenz.* Von

